

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Atis Treimanis, HISTCAPE projekta eksperts

Vidzemes plānošanas reģiona

telpiskās attīstības plānotājs.

Burtnieku ciema iedzīvotāju aptaujas stendu atbilžu apkopojums un analīze

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Saturs

Respondentu raksturojums un kopējās tendences.....	3
Aptaujas stends pie sporta laukuma aiz Burtnieku bibliotēkas.....	4
Atbildes.....	5
Kas Tev patīk tajā, ko redzi?	5
Vai te kāds objekts ir īpaši nozīmīgs?	6
Vai te ir kaut kas tāds, ko zini tikai Tu?.....	7
Vai tev ir patīkami te atrasties?.....	8
Vai kaut kas no šeit redzamā būtu jāizvieto citur Burtniekos?	9
Komentāri:.....	10
Aptaujas stends pie centrālās Burtnieku autobusu pieturas – pie Burtnieku informācijas plakāta.....	12
Atbildes.....	12
Kas Tev patīk tajā, ko redzi?	12
Vai te kāds objekts ir īpaši nozīmīgs?	13
Vai te ir kaut kas tāds, ko zini tikai Tu?.....	14
Vai tev ir patīkami te atrasties?.....	14
Vai kaut kas no šeit redzamā būtu jāizvieto citur Burtniekos?	15
Komentāri:.....	15
Secinājumi.....	16

Respondentu raksturojums un kopējās tendences

Aptaujas standi tikta izvietoti divās vietās Burtnieku ciemā. Vietas tika izvēlētas tā, lai lielākajai daļai Burtnieku iedzīvotāju ikdienas gaitas saistās ar tām – mērķtiecīgi dodoties uz šīm vietām, ejot vai braucot garām, vai redzot pa logu: Burtnieku sporta laukums un tūrisma informācijas plakāts pie centrālās autobusu pieturas. Šīs vietas aptaujas standu izvietojumam tika izvēlētas Burtnieku ciema šķietamā ikdienišķuma dēļ, nevis vadoties pēc skaistuma vai labiekārtoības vai vēsturisko objektu klātbūtnes. Tas viss tika darīts tādēļ, lai ar iedzīvotāju palīdzību noteiktu vietējās ainavas nozīmīgākos rādītājus un izvērtētu ainavas kvalitāti. Te jāpiebilst, ka ainavas kvalitāte ir vērtējama, izmantojot profesionālus parametrus, piemēram, izmantojot vizuālās ietekmes novērtējuma metodi, vai “ainavas rakstura” noteikšanas metodi. Šīs metodes izmantojamas, taču vietējo iedzīvotāju un viesu aptaujas sniedz “vietējo zināšanu” attēlojumu, un var būt nozīmīgs viedokļu kopums. Tas nozīmē, ka ainavas sastāvā var būt kāds objekts, kas pēc ekspertu vērtējuma īsti neiederas, vai pat būtu likvidējams, taču vietējo iedzīvotāju vai viesu skatījumā ir nozīmīgs un saglabājams. Bieži vien kāda objekta vai teritorijas pārveide notiek lokālu lēmumu pieņemšanas rezultātā, nevis uz vietējās nozīmības un iedzīvotāju vajadzību pamata.

Septembra sākumā Burtnieku kultūras namā notikušā “Ainavas izpratnes veicināšana tās kvalitātes uzlabošanai” semināra apmeklētāju daudzums un interese norāda uz to, ka ar ainavu saistītais temats ir aktuāls un nozīmīgs. Šī semināra apmeklētāji bija profesionālo jomu pārstāvji, kuriem svarīgi vienoties par to, lai vārds “ainava” tiktu interpretēts ar vienotu izpratni, galvenokārt, ka ainava nav tikai skaista vai sakopta vieta vai skats, bet gan viss, ko redzam ap sevi, arī viss neglītāis vai nesakoptais. Izpratnes veicināšana attiecināms arī uz vietējiem iedzīvotājiem, taču ne tādā mērā kā profesionālo jomu pārstāvjiem, jo šīs zināšanas ir specifiskas un, iespējams, nav nepieciešamas citu jomu pārstāvjiem. Taču svarīgākais ir tas, lai iedzīvotāji jebkurā vietā, arī ārpus nozīmīgiem kultūras pieminekļiem un dabas objektiem, būtu iespēja dzīvot kvalitatīvā un ikvienam patīkamā vidē, un būt vienam no ainavas.

Veiktās aptaujas ir neliela daļa no piemēra kā varētu notikt iedzīvotāju iesaiste ar ainavu saistīto jautājumu risināšanā.

Vidzemes plānošanas reģions šādus aptaujas standus iepriekš nav izvietojis. Burtnieku ciems bijis pirmais šāds notikums, tāpēc nav iespējams salīdzināt aktivitāti, taču rezultāts ir apmierinošs un vērā ņemams, jo katrā no aptaujas stendiem savas atbildes snieguši nedaudz vairāk kā trīsdesmit respondenti. Anketā atbildamie jautājumi bija vienkārši un interpretējami. Anketā nebija jautājumi, kas būtu jāatbild ar negatīvu raksturu. Tas tādēļ, lai vairāk uzsvārs būtu tieši uz vēlamajiem ainavas elementiem, un negatīvie rādītāji vienmēr atspoguļojas kontekstā.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Aptaujas stands pie sporta laukuma aiz Burtnieku bibliotēkas.

Kopējais saņemto anketu skaits šajā vietā: 82

Semināra dalībnieku anketu skaits: 51

Aptaujas kastītē ievietoto anketu skaits: 31

Nederīgo anketu skaits (nekorekti aizpildītas vai tukšas): 9

Šajā aptaujas standā tika veikta arī semināra ietvaros notiekošā aktivitāte – atbildēšana uz tiem pašiem jautājumiem, uz ko atbildēja iedzīvotāji. Tāpēc īpaši interesants ir salīdzinājums tam, ko atbildējuši semināra dalībnieki – Burtnieku viesi, kas šeit atrodas pirmo reizi, un to, ko atbildējuši vietējie iedzīvotāji.

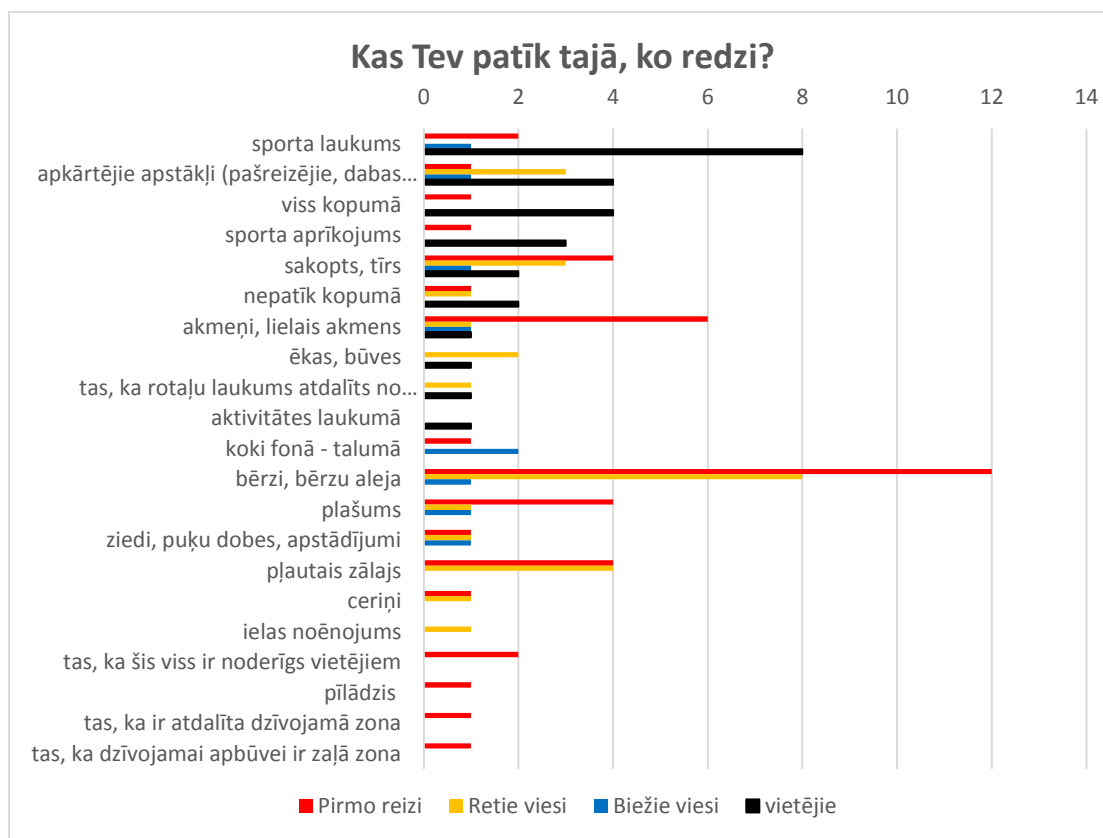

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Atbildes

Kas Tev patīk tajā, ko redzi?

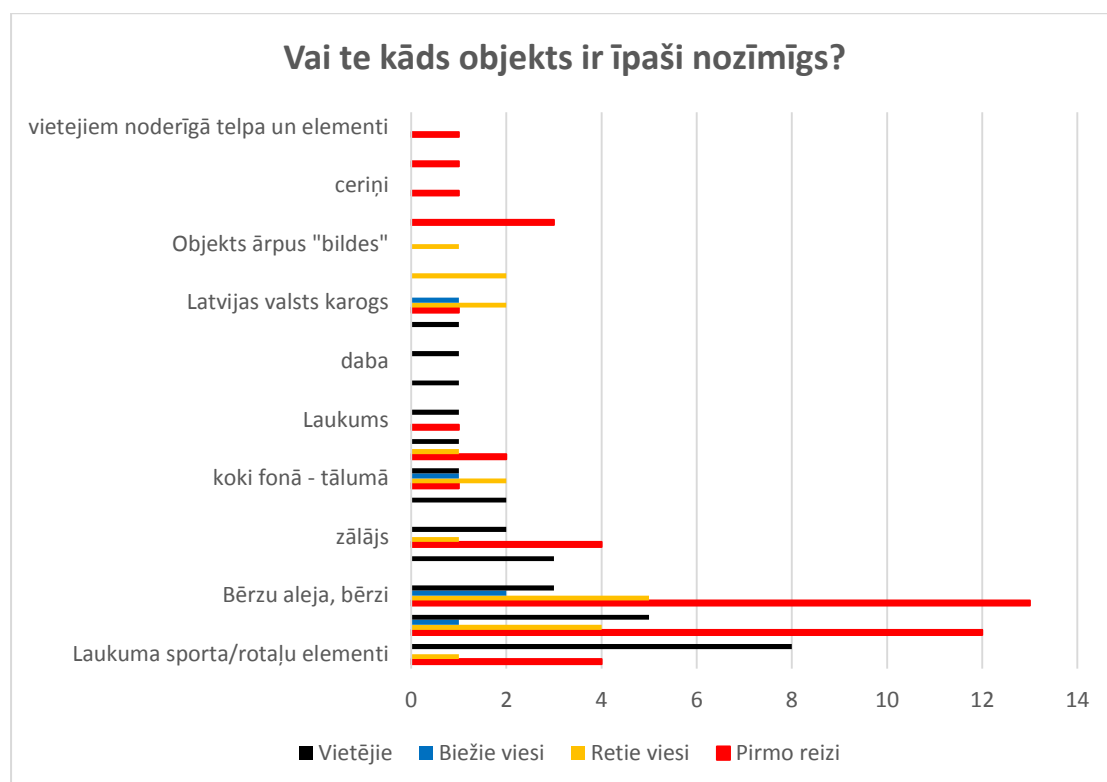
Šis jautājums ir vispārīgs un sagaidāmās atbildes sniegtu priekšstatu par to, kas ir tas pirmais un būtiskākais tajā, kas redzams. Šajā jautājumā redzamas atšķirības tam, ko atbildējuši vietējie iedzīvotāji salīdzinājumā ar viesiem. Ja viesi šajā ainavā redz vizuālo kompozīciju, tad vietējie iedzīvotāji redz funkciju. Viesi un tie, kas te nedzīvo pastāvīgi, uztver vizuālos – Burtnieku ciemu raksturojošos telpiskos elementus pirmā iespaida rezultātā, līdz ar to tos var uztvert kā raksturīgus Burtniekiem, nezinot to izcelsmes gaitu un nezinot to nemateriālo nozīmi. Šajā gadījumā sporta laukums ir funkcionāli nozīmīgs vietējiem iedzīvotājiem, tāpēc arī tas minēts visbiežāk, atbildot uz pirmo jautājumu. Savukārt viesi pamanījuši bērzu stādījumus un izvietotos laukakmeņus kā šim skatam raksturīgākos elementus.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai te kāds objekts ir īpaši nozīmīgs?

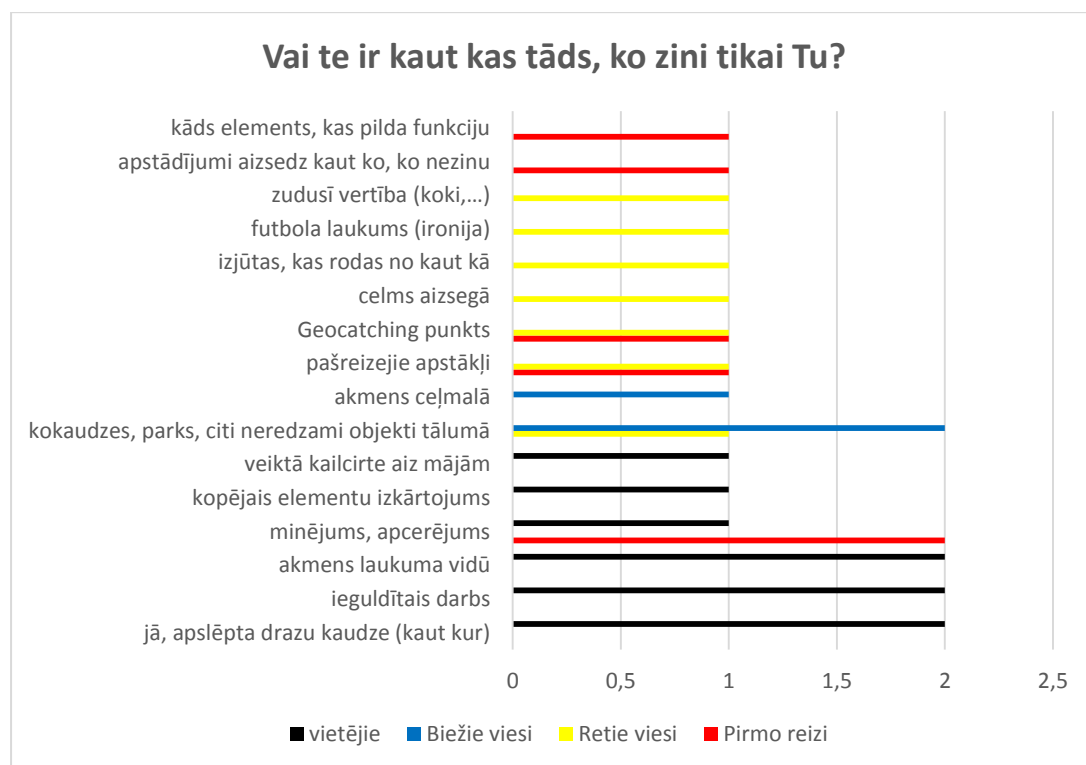
Ja iepriekšējais jautājums bija vispārīgs, tad šis jau sniedz iespēju pievērst uzmanību tieši konkrētiem elementiem, kas raksturo šeit redzamo ainavu. Šis jautājums var sniegt dziļāku un konkrētāku elementu aprakstu, vai apstiprināt iepriekšējā jautājuma izvirzīto. Šajā gadījumā, vietējie iedzīvotāji minējuši jau konkrētus sporta laukuma elementus, kas nozīmīgi ikdienas funkciju nodrošināšanai – sporta laukuma darbībai.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai te ir kaut kas tāds, ko zini tikai Tu?

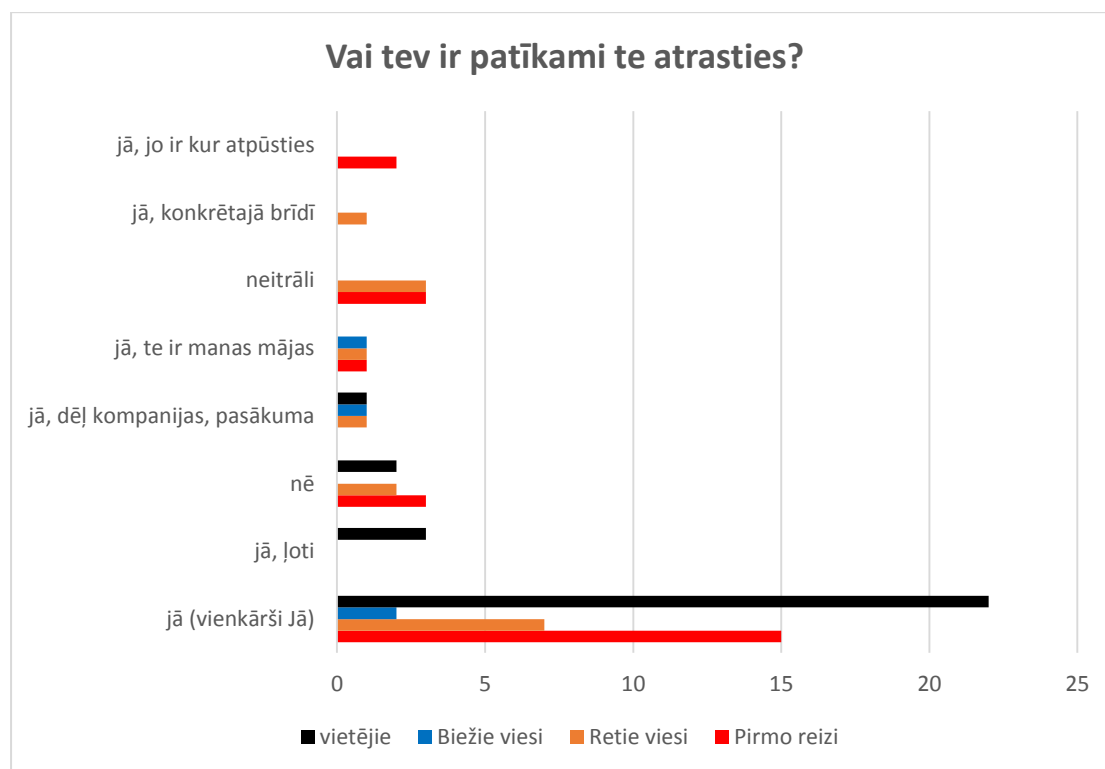
Lai saprastu to, kas attēlā nav redzams, taču ir nozīmīgs iedzīvotājiem, var būt tikt atbildēts šī jautājuma ietvaros. Uz šo jautājumu atbilžu ir maz. Tā kā no šī skatu punkta apkārtnē ir pārredzama samērā tālu, tad "apslēptie" objekti ir mazāk. Šis jautājums arī var atklāt kādas īpašas nemateriālas vērtības, kāda objekta personalizēto nozīmi. Piemēram, vizuāli necils objekts var būt saglabājams vai kā citādi apsaimniekojams, ja daļai iedzīvotāju tas raisa patīkamas emocionālas jūtas, ko zina tikai tie. Šajā gadījumā jautājums kalpo kā fiziski apslēpto, ar eksperta aci nenovērtējamo negatīvo lietu esamību: akmens laukuma vidū, kas traucē spēlēt futbolu un atkritumu kaudze krūmos, ko ikdienā nav iespējams pamanīt.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai tev ir patīkami te atrasties?

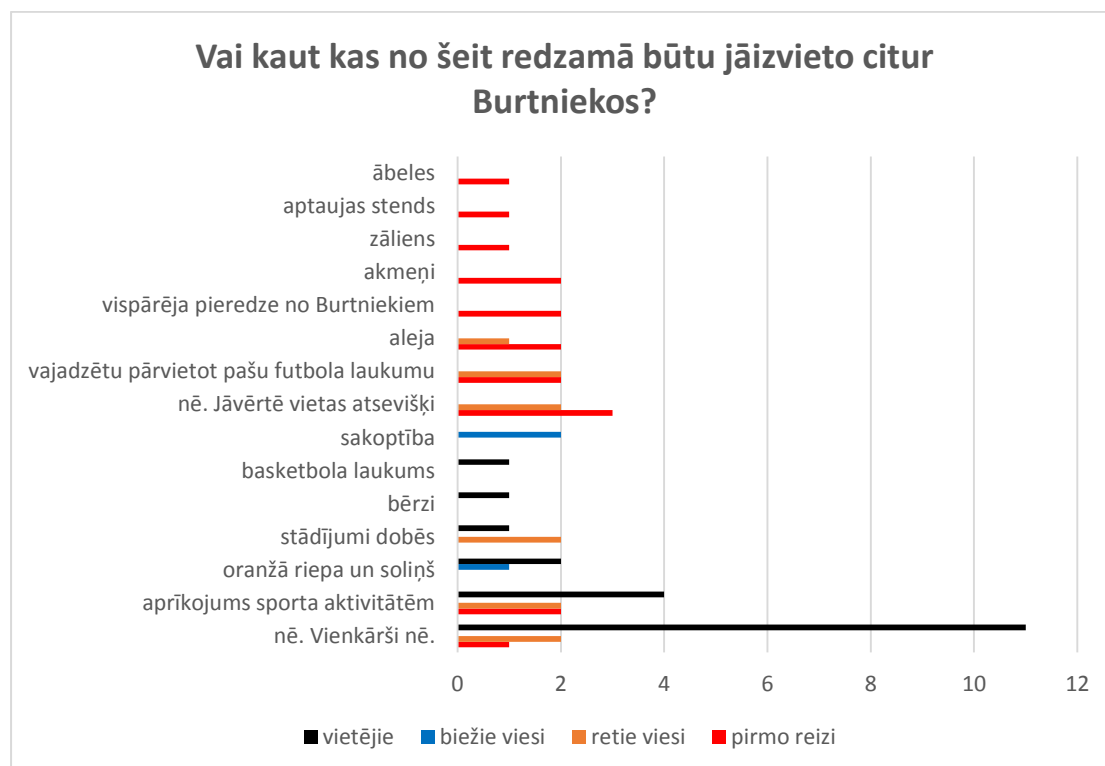
Šis jautājums ir vienkāršs un neslēpj kādu dziļāku būtību. Tas norāda uz sajūtām, kas rodas atrodoties konkrētā vietā, redzot konkrētu skatu konkrētā sezonā, diennakts stunda, kompānijā utt. Šīs atbildes, iespējams atšķirtos, ja aptauja notiktu citā gadalaikā vai sliktos laika apstākļos. Tādā gadījumā būtu novērtējama vietas piemērotība dažādām sezonām, jeb daudzfunkcionalitāte, kas svarīga publiskās telpas kvalitātes nodrošināšanā. Ņemot vērā aptaujas stenda izvietojanas laiku – vasarīgus laikapstākļus un to, ka atbildes pārsvarā snieguši šīs ainavas “lietotāji” (sporta laukuma apmeklētāji), tad vairumam šeit ir patīkami atrasties. Patīku raisa arī tas, ka teritorija ir sakopta un tajā nav nevēlamu objektu.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai kaut kas no šeit redzamā būtu jāizvieto citur Burtniekos?

Šis jautājums interpretējams divējādi. Vai nu jāpārvieto nevēlamais objekts (ja tāds ir), vai jāvairo esamo vēlamu objektu izplatība. Šāds viedoklis svarīgs, lai, kontekstā ar iepriekšējām atbildēm, saprastu, kas no vēlamā redzamā ir jāturpina izplatīt vietējā mērogā, ar iespējamajiem viedokļiem par konkrētām vietām, kur to darīt. Šis aptaujas rezultātā vietējo iedzīvotāju viedoklis bijis gandrīz vienprātīgs, ka nekas nav pārvietojams vai ieviešams citur. Atsevišķi viedokļi pauž vēlmi iekārtot papildu rotaļu laukumus vai fizisko aktivitāšu rīkus. Citi viedokļi pauž uzskatu, ka pats sporta laukums būtu pārvietojams citur. Te gan jāmin, ka telpiskais un funkcionālais ciema centrs ir pārvietojies no muižas teritorijas uz šo nomaļas daļu, kur sporta laukumam arī būtu īstā vieta.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Komentāri:

Komentāri sniedz vēl detalizētāki iespaidu par šo redzamo konkrēto skatu, kā arī norāda uz vispārējām problēmām un funkcionālām vajadzībām pašos Burtniekos. Šie komentāri var būt grupējami, taču, par cik aptauja tika veikta brīvas pieejas rezultātā (bez mērķa atrisināt konkrētu definētu problēmu), tad arī šos komentārus var interpretēt, ņemot vērā nepieciešamību. Šie komentāri sniedz ieskatu vispārējā vietējo iedzīvotāju un viesu viedokļu atšķirību kontekstā.

Vietējie:

Vajadzētu salāpīt futbola vārtu tīklu
Man ļoti patīk šis sporta laukums
Vajadzētu soliņus, kur apsēsties vai nolikt līdzī paņemtās mantas
Pārāk lielas pļaujāmās platības, kas apgrūtina kopēju darbu
Vajadzētu florbola laukumu
Vajag jaunus vārtus
Vajadzētu jaunu futbola tīklu, gan funkcijai, gan iespaidam
Burtniekos vajadzētu skeitparku
Vajadzētu atsevišķu laukumu mazuļu izklaidēm
Vairāk atrakcijas
Neapmierina agronomu biedrības izdarības: kailcirtes parka mežā, nav vairs priežu audzes, tāpēc nav vairs ierastās vietas, kur skriet, nūjot, utt.

Biežie viesi:

Jauka vieta, bet haotiska un neorganizēta kā sporta laukums
Nepieciešams sakopt muižu, pilsdrupas
Papildināt sporta aktivitāšu daudzveidību

Retie viesi:

Šī tomēr ir sakopta vieta
Šeit visa ir par daudz. Traucē tīkls, aku grodi, tas, ka futbola laukums ir kopā ar rotaļu laukumu
Šajā vietā labi iederētos skvērs ar soliņiem, taciņām utml.
Vieta nav funkcionāli iekārtota; šeit nav noteikta vietas rakstura - šo vietu varētu sajaukt ar 100 citām līdzīgām vietām
Ja sporta laukums ir te, gribētos, lai tas ar stādījumiem ir vizuāli atdalīts no kultūras nama teritorijas
Trūkst iespējas apsēsties, atpūtas zonas pie rotaļu laukuma elementiem
Nepieciešams futbola, volejbola, strībola laukumu individuāls apgaismojums
Vizuāli pārsātināta ainava ar pārāk daudziem elementiem

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Tie, kas te pirmo reizi:

Šobrīd trūkst paša galvenā - bērnu, jauniešu, iedzīvotāju, kas izmanto šo telpu/vietu
Šo vietu vajadzētu labiekārtot - izveidojot atpūtas laukumu bērniem, māmiņām iespēju kādiem āra treniņiem, atpūtas vietas.
Pašu futbola laukumu vajadzētu pārvietot, jo tas šajā vietā neder
Teritoriju vajag labiekārtot - soliņi, apgaismojums, atkritumu urnām, kā arī pašu laukumu ar sporta elementiem u.c.
Trūkst vienota apstādījumu koncepta, ka arī vienota dizaina stila
Sporta inventārs ir lieks
Kāpēc nav cilvēku? Kāpēc jāvērtē tikai no redzes viedokļa, bet ne no citām īpašībām?
Nesimpātiski futbola vārti
Sākumā pamanīju bērzus, tad akmeni, tad vēl šo to, tad tikai sapratu, ka šis ir sporta laukums! Šoks! Esmu neizpratnē, kam šis laukums paredzēts
Nav ainavu arhitekta klātbūtne jūtama
Sajūta, ka visa kā ir par daudz
Bērnu drošība - akmens pie līdztekām nav pieņemami
Siets/siena labi iekļaujas ainavā. Nokaltušais koks jānozāgē
Mierīga atpūta paralēli aktīvajai - vajadzētu kādu soliņu
Redzama saimnieka "rūpīgā roka"
Jāveic laukuma plānošana
Ja nebūtu sporta laukuma, vieta izskatītos pēc parka, un būtu pievilcīgāka
Dūrās acīs stabi - vajadzētu uzlabot aizsarg sietu. Soliņi ir trūkums šajā vietā
Te vajadzētu soliņu
Riepa laukuma malā ir lieka - ne smukuma, ne funkcionāla
Kāpēc nokaltušais koks ir atstāts?
Ainava ir neizteiksmīga

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Aptaujas stands pie centrālās Burtnieku autobusu pieturas – pie Burtnieku informācijas plakāta.

Šajā aptaujas standā savas atbildes bija snieguši 33 respondenti. Nederīgās atbildes – 6.

Atbildes

Kas Tev patīk tajā, ko redzi?

Vairums atbildējuši, ka tiem patīk pietura un koki, vai atsevišķs koks, kas redzams šajā bildē. Mazāk atbilžu sniegtas par redzamo bibliotēku vai kultūras centru, kā arī par to, ka ir sakopta apkārtnē un tīrība. Mazāk atbildes raksturo to vispārējo kopējo telpisko kopumu.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai te kāds objekts ir īpaši nozīmīgs?

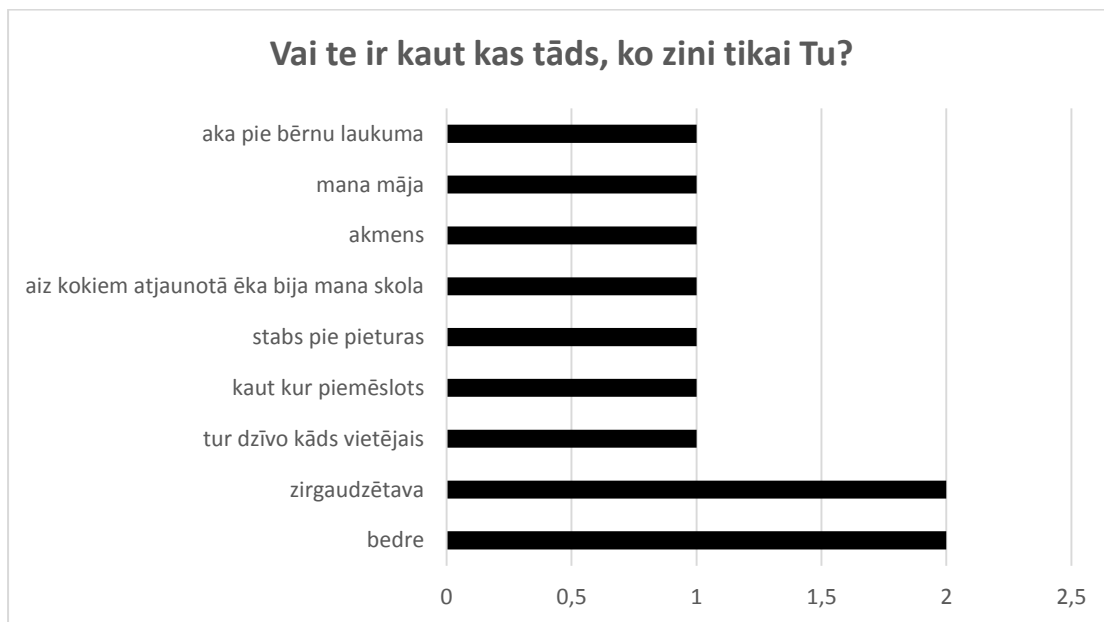
Atbildes uz šo jautājumu sniedz detalizētāku ieskatu tajā, kas ir tie nozīmīgākie objekti. Tie ir vecie koki – ozoli, vai atsevišķs ozols. Pati pietura šķiet nozīmīga. Tas saistāms ar tās veidolu, gan, iespējams, ar tās funkcionālo nozīmi. Tas ļauj secināt, ka koki un pietura būtu neatņemama šīs ainavas sastāvdaļa.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

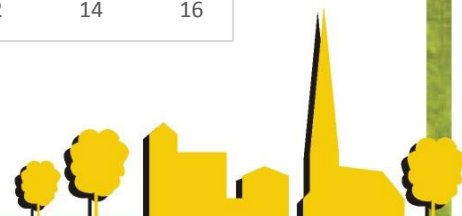
Vai te ir kaut kas tāds, ko zini tikai Tu?

Līdzīgi kā uz iepriekšējā standā jautāto, arī šeit respondenti norāda uz dažādām nepilnībām. Daži atbildējuši, ka kāds no objektiem ir nozīmīgs, piemēram, dzīvojamā māja, jo tur dzīvo kāds pazīstams cilvēks. Taču kopēju tendenču noskaidrošanai būtu vajadzīgs vairāk atbilžu, jo uz šo jautājumu sniegto atbilžu skaits bija visai neliels.

Vai tev ir patīkami te atrasties?

Par to, vai šeit ir patīkami atrasties, atbildējuši vairums anketēto. Šeit arī vērojama pozitīva tendence, proti, vairumam šeit atrasties ir patīkami, neminot kādus konkrētus apstākļus.

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Vai kaut kas no šeit redzamā būtu jāizvieto citur Burtniekos?

Līdzīgi kā iepriekšējā stenda atbildēs, arī šeit vairums atbilžu liecina par to, ka šeit nekas nav maināms, kā arī nekas nav pārvietojams citur. Šajās atbildēs iezīmējas tendence par vispārējām vajadzībām, piemēram daži vēlas skeitparku Burtniekos, vai pieturu vēl kaut kur.

Komentāri:

Komentāri ir dažāda rakstura, taču, jebkurā gadījumā skatāmas tendences, bieži vien, nepieciešamo funkcionālo uzlabojumu jomā.

Patīkama, skaista apkārtnē kopumā
Pie pieturas vajag apgaismojumu
Paldies par interesi!
Burtniekos nav redzama pati pārvalde, tās cilvēki.
Vajadzētu salabot lielo bedri pretī pieturai
Nepatīk pagalms pie baltās mājas, kā arī cilvēki, kas tur dzīvo. Viņi izturas neadekvāti un rada nepatīkamu atmosfēru
Pieturu vajadzētu uzlabot

HISTCAPE is co-financed by the European Regional Development Fund and made possible by the INTERREG IVC programme

Secinājumi.

Kopā ar komentāriem, atbildes uz šiem jautājumiem sniedz priekšstatu par to, kas konkrētajā redzamajā attēlā, jeb Burtnieku teritorijā, ir nozīmīgs vietējiem iedzīvotājiem, proti, vecie koki, kā arī funkcionāli nozīmīgā pietura. Savukārt šie koki nav redzami tikai vienuviet, kādā konkrētā attēlā, bet gan arī citur Burtniekos – parka stādījumos, iebraucamajā alejā, muižas apkārtnē un citur. Tātad to var uzskatīt par Burtniekiem raksturīgu un iedzīvotājiem svarīgu elementu, kam jāpievērš īpaša uzmanība, veicot telpiskās plānošanas vai labiekārtošanas darbus. Sniedzot papildu komentārus anketas beigās, tieši šāda problēma atklājas sakarā ar izcirsto parka mežu, kur iedzīvotāju viedoklis nav ticis ņemts vērā, vai arī skaidrojums par šāda meža izciršanu nav bijis pietiekami pamatots iedzīvotāju interešu apmierināšanai.

Šī metode ļauj viegli atklāt nozīmīgos objektus ainavā. Tā pat varētu šādu aptauju veikt jebkurā vietā, lai noskaidrotu vietējo iedzīvotāju viedokli. Šī arī ir metode, kas ļauj iedzīvotājiem brīvi izvēlēties sev vēlamo laiku, lai bez piespiešanas aizpildītu vienkāršu anketu. Iespējamie uzlabojumi būtu sekojoši: precizēt dažus anketas jautājumus, kā arī iekļaut jautājumu par respondenta vecumu, nodarbošanos, šīs vietas apmeklēšanas biežumu u.c.; veikt precīzāku un plašāku iedzīvotāju informēšanu par šādu stendu esamību un to nozīmību.

Aptaujas stendu izvietošana noderīga publiskā viedokļa noskaidrošanai kādas publiskās apspriešanas vajadzībām. Šajā gadījumā Burtniekos esošie stendi bija novietoti brīvi izvēlētās vietās, tāpēc šai aptaujai nebija stratēģiskas nozīmes, bet gan eksperimentāls raksturs.

Papildu informācija

Atis Treimanis, Vidzemes plānošanas reģiona Telpiskās attīstības plānotājs, mob.: 26370048, e-pasts: atis.treimanis@vidzeme.lv

Lelde Ābele, Projektu vadītāja Vidzemes plānošanas reģionā, mob.: +371 29266757, e-pasts: lelde.abele@vidzeme.lv.

